

KISS2030

KANSALLINEN
ILMASTONMUUTOKSEEN
SOPEUTUMISSUUNNITELMA 2030

Viestinnän ja vuorovaikutuksen suunnitelma

9.2.2026

Sisältö

Toimintaympäristö

Periaatteet, tavoitteet ja seuranta

Sopeutumisen termipankki

Yhteiset sidosryhmät ja yleisöt

Yhteiset kanavat ja verkostot

Ilmastonmuutokseen sopeutumisen pääviestit

Teemakohtaiset viestit, toimenpiteet ja kanavat

Viestinnän toimintaympäristö

Ilmastomuutokseen sopeutuminen jää helposti hillinnän varjoon. Tämä näkyy myös viestinnässä. Julkisessa keskustelussa sopeutumisesta korostuvat sään ääri-ilmiöt sekä vaarakeskeinen lähestymistapa. Tämä johtuu pitkälti siitä, että ilmastomuutoksen vaikutukset alkavat näkyä yhä konkreettisemmin ihmisten arjessa.

Tietoa ilmastomuutokseen sopeutumisesta on tarjolla paljon, sillä hallinnollinen tuki ja sopeutumistyötä tukeva tietopohja vaikutusmalleista riskiarviointeihin ovat vahvalla pohjalla. Aiheen viestijöitä ja viestiviä organisaatioita on myös runsaasti, joten edellytykset vaikuttavalle viestinnälle ovat olemassa. Samalla aiheen ympärillä on yhä enemmän mis- ja disinformaatiota, johon on varauduttava.

KISS2030-suunnitelma on tunnettu, mutta sen toimeenpanoa tukeva viestintä on painottunut toistaiseksi ylätasolle. Yksittäisten tavoitteiden ollessa yhä ajankohtaisempia, viestinnässä on seuraavaksi keskityttävä vahvemmin konkreettisiin teemoihin ja kohdennettava ajankohtaista tietoa entistä tarkemmin.

Suunnitelman toimeenpanon kannalta on tärkeää, että keskeiset toimijat tunnistavat ilmaston muuttumisen seuraukset, ottavat ne toiminnassaan huomioon ja viestivät työstä omille sidosryhmilleen sekä kansalaisille. Ilmastomuutoksen sopeutuminen koskee kaikkia yhteiskunnan sektoreita, joten viestinnän perusta on laaja yhteistyö eri toimijoiden välillä.

Viestinnän ja vuorovaikutuksen suunnitelma työkaluna

KISS2030:n viestinnän ja vuorovaikutuksen suunnitelma tukee sekä yksittäisten hallinnonalojen että koko valtioneuvoston tason viestintää. Suunnitelma tarjoaa **yhteisen rakenteen, käsitteistön ja toimintalogiikan** ilmastonmuutokseen sopeutumisesta viestimiseen.

Yksittäisille hallinnonaloille ja viestintää toteuttaville tahoille suunnitelma antaa **selkeät teemakohtaiset linjaukset**, joiden avulla omaa sopeutumista koskevaa viestintää voi **räätälöidä**.

Valtioneuvoston tasolla suunnitelma puolestaan vahvistaa kokonaiskuvaa ja yhdenmukaisuutta: se auttaa rakentamaan koko **valtionhallinnon yhteistä viestiä sopeutumisesta** ja varmistaa, **että eri hallinnonalojen viestit muodostavat loogisen, toisiaan tukevan kokonaisuuden**.

Viestinnän ja vuorovaikutuksen periaatteet ja tavoitteet

Viestinnän ja vuorovaikutuksen periaatteet

Fakta- ja tiedepohjaisuus: Sopeutumisesta viestitään tutkittuun tietoon perustuen.

Konkreettisuus: Viestintä kytketään käytäntöön. Kerrotaan konkreettisista vaikutuksista ja ratkaisuista eri sidosryhmien kannalta kiinnostavalla tavalla.

Ajankohtaisuus: Osa sopeutumisen riskeistä ja toimista on vuodenaikaan sidottuja. Viestinnän suunnittelussa ja toteuttamisessa otetaan huomioon vuoden kierto.

Yhteistyö: Sopeutumisen toimenpiteet ja niistä viestiminen edellyttää säännöllistä, suunnitelmallista ja sitoutunutta yhteistyötä viestinnästä vastuussa olevien tahojen välillä.

Ymmärrettävyys: Viestillä ei ole vaikutusta, jos sitä ei ymmärretä. Viestintä perustuu hyvään ja ymmärrettävään kieleen ja kohderyhmän huomioimiseen.

Viestinnän ja vuorovaikutuksen tavoitteet

Seuraavilla viestinnän ja vuorovaikutuksen tavoitteilla tuetaan KISS2030-suunnitelman toimeenpanoa. Tavoitteet ovat kaikille KISS2030-suunnitelman vastuutahoille yhteisiä.

Varmistamme, että viestintä on konkreettista ja jäsenneltyä teemojen mukaan. Ylätason viestin lisäksi ilmastonmuutoksen sopeutuminen konkretisoituu eri yhteiskunnan sektoreilla.

Tarjoamme ymmärrettävää ja kohdennettua tietoa. Sopeutumista koskeva tieto on helposti saavutettavaa ja hyödynnettävää kaikille, joita se koskee.

Painotamme vahvaa toimijuutta. Sopeutumisen toimenpiteet juurtuvat vaikuttavalla viestinnällä ja vuorovaikutuksella osaksi eri toimijoiden jokapäiväistä toimintaa.

Luomme viestinnällä ja vuorovaikutuksella omistajuutta ja yhteistyön paikkoja. Viestintä edellyttää omistajuutta kaikilta tahoilta: eri sidosryhmien ja toimijoiden on otettava vastuu viestinnän ja vuorovaikutuksen suunnasta ja omalle vastuulleen kuuluvien teemojen viestinnästä. Samalla tarvitaan aktiivista fasilitointia, jotta eri toimijoille syntyy paikkoja kohdata, oppia toisiltaan ja tehdä yhteistyötä.

Viestinnän seurannan keinoja

Jokainen sopeutumisen viestintää ja vuorovaikutusta tekevä taho seuraa tavoitteiden edistymistä omalta osaltaan. Tämän viestinnän ja vuorovaikutuksen suunnitelman tavoitteiden toteutumista seurataan osana KISS2030:n seurantaa ja voidaan seurata esimerkiksi **ilmastoviestinnän ohjausryhmässä** arvioimalla säännöllisin väliajoin tehtyjä viestinnän ja vuorovaikutuksen toimenpiteitä.

Viestinnän ja vuorovaikutuksen onnistumista seurataan tarkastelemalla esimerkiksi:

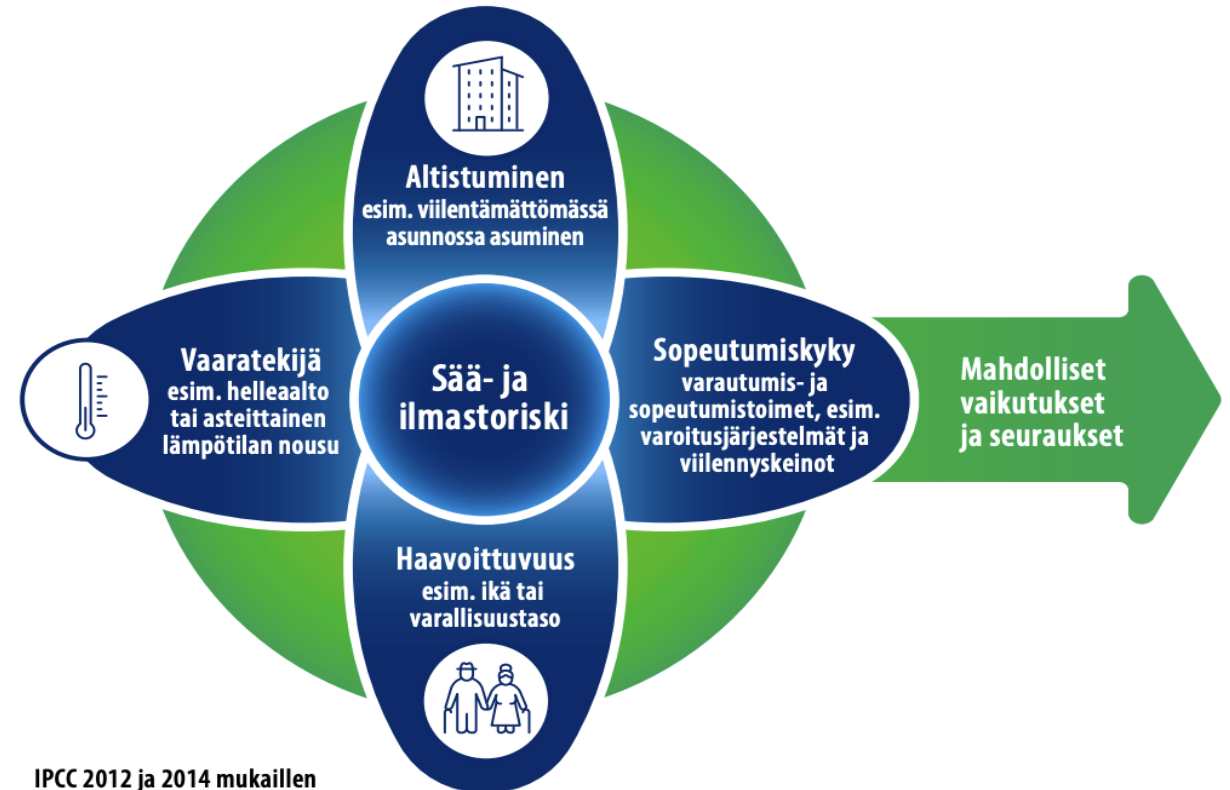
- Sopeutumisesta viestivien tahojen määrä ja monipuolisuus
- Yhteistyön määrä ja laatu (tapahtumat, yhteiskehittäminen, koulutukset, foorumit)
- Ilmastonmuutos haltuun -uutiskirjeen tilaajamäärä ja lähetettyjen kirjeiden määrä
- Julkisen keskustelun ja uutisoinnin määrä ja laatu (esimerkiksi: yhdistetäänkö sään ääri-ilmiöt ja sopeutumistoimien tarve)
- Suunnitelman vastuutahojen viestintää ja tuottamaa materiaalia seurataan, otetaan käyttöön ja pidetään hyödyllisenä
- Ilmasto-opas.fi -sivuston artikkeleiden ja kävijien määrät

Sopeutumisen termipankki

Sopeutumisen termipankkiin on koottu sopeutumisen viestinnän kannalta keskeisiä termejä.

Ne tukevat yhteisen ymmärryksen rakentamista ja auttavat varmistamaan, että puhumme samoista asioista yhteisillä käsitteillä. Termit elävät ajassa ja niitä päivitetään tarvittaessa. Jokaisen on tärkeää viestiä kohderyhmilleen ymmärrettävästi ja omalla äänensävyllään. Nämä määritelmät toimivat tukena ja yhteisenä viitekehyksenä.

Kuvio 1. Ilmastomuutokseen liittyvän riskin määritelmä.

IPCC 2012 ja 2014 mukaillen

Kuvan lähde: KISS2030-suunnitelma

Sopeutumisen termipankki

Sopeutuminen: Ilmastomuutokseen sopeutuminen tarkoittaa aktiivista ja ennakoivaa varautumista ilmastomuutoksen vaikutuksiin, riskien hallintaa sekä toimia, joilla voidaan hyödyntää muuttuvien olosuhteiden luomia mahdollisuuksia. Sopeutuminen ei ole ilmastomuutoksen hillinnälle vastakkaista, vaan sopeutumista tarvitaan päästöjen vähentämisen ja hiilinielujen ja -varastojen vahvistamisen rinnalla.

Sopeutumistoimia tarvitaan kaikilla yhteiskunnan tasoilla ja yli rajojen, sillä ilmastomuutoksen vaikutukset näkyvät jo nyt eri puolilla maailmaa. Yhteiskunnan toimivuuden, luonnon, talouden sekä ihmisten terveyden ja turvallisuuden kannalta olennaista on, että toimijoilla on realistinen ja ajantasainen käsitys ilmastomuutoksen vaikutuksista sekä keinoja niihin vastaamiseksi.

Ilmastoriskien hallinta: Tarkoittaa ilmastoon liittyvien riskien tunnistamista, arviointia ja hallintaa fyysisellä ja yhteiskunnallisella tasolla. Käytetään, kun puhutaan riskien vähentämisestä ja ilmastonkestävyyden vahvistamisesta kokonaisuutena.

Sopeutumiskyky: kyky vähentää haavoittuvuutta ja altistumista sekä kyky tehdä lyhyen aikavälin varautumis- ja pitkän aikavälin sopeutumistoimia.

Ilmastoturvallisuus: ilmastomuutoksen vaikutuksia yhteiskunnan turvallisuuteen, vakauteen ja toimintakykyyn.

Ilmastoturvallisuus keskittyy uhkiin, joita ilmastomuutos aiheuttaa turvallisuudelle suoraan ja vuorovaikutuksessa poliittisten, sosiaalisten ja taloudellisten prosessien kanssa, mukaan lukien ilmastomuutoksen hillintä. Ilmastomuutoksen aiheuttamat vaaratekijät tarkoittavat niin ilmastomuutoksen voimistamia tuhoisia sääilmiöitä, kuten tulvia, kuivuutta ja myrskyjä, kuin hitaita muutoksia, kuten merenpinnan nousua, biodiversiteetin vähentymistä tai alueellisten elinolojen heikentymistä mm. viljelysmaan köyhtyessä ja veden vähentyessä. Ilmastoturvallisuus [on jaettu suoriin, ketjuuntuviin ja siirtymävaikutuksiin](#).

Sopeutumisen termipankki

Resilienssi: tarkoittaa ennakoivaa kykyä toimia joustavasti häiriötilanteissa ja muutoksissa ja sopeutua niihin. Ilmastokestävyyttä käytetään usein resilienssin rinnalla. Sillä viitataan siihen, että ratkaisut esim. kaupunkisuunnittelussa tai luonnonvara-aloilla suunnitellaan ja toteutetaan ottaen huomioon ilmatoriskit sekä niiden ehkäisy ja lieventäminen (haavoittuvuuden vähentäminen ja sopeutumiskyvyn vahvistaminen). Ilmastokestävyyden vahvistaminen tarkoittaa yhteiskunnan, yhteisöjen tai yksilöiden kykyä kestää, toipua ja uudistua ilmastonmuutoksen vaikutuksista. Käytetään, kun halutaan korostaa pitkäjänteistä kykyä sopeutua muuttuvaan ilmastoon ja sen vaikutuksiin.

Altistuminen: Altistumisella tarkoitetaan ihmisten ja yhteisöjen, elinkeinojen, luontoympäristön, ekosysteemipalveluiden ja luonnonvarojen, infrastruktuurin tai pääoman sijoittumista sellaiseen paikkaan, että niille aiheutuu mahdollisesti vahinkoa tai vaaraa, tai että ne voivat hyötyä ilmastonmuutoksesta. Pääoma voi olla taloudellista, yhteiskunnallista tai kulttuurista pääomaa. Altistuminen ei kuitenkaan välttämättä tarkoita, että negatiivisia vaikutuksia tapahtuu tai mahdolliset hyödyt realisoituvat. Tämä edellyttää, että altistunut kohde on myös jollain tavalla haavoittuva, tai suunnittelee ja toteuttaa keinoja hyötyä mahdollisuuksista.

Haavoittuvuus: Haavoittuvuutta ilmenee yksilöiden ja yhteisöjen sekä instituutioiden tasoilla. Yksilötason haavoittuvuudella tarkoitetaan yksittäisten ihmisten ja infrastruktuurin tai luontoympäristön kohdalla yksittäisten kohteiden herkkyyttä ilmastonmuutoksen vaikutuksille. Yhteisötason haavoittuvuutta tarkastellaan yksilötason määritelmän mukaisesti ihmisryhmien, kuten vanhusten ja vammaisten sekä talouden toimialojen, kuten maatalouden, ja ammattiryhmien, kuten maanviljelijöiden, tasolla. Yhteisötason haavoittuvuudella voidaan myös tarkoittaa kyvyttömyyttä hyödyntää yksilöiden ja instituutioiden voimavaroja. Institutionaalisella haavoittuvuudella tarkoitetaan instituutioihin liittyvän tahdon, resurssien tai keinojen puutetta tai kyvyttömyyttä ennakoida, vähentää ja varautua ilmastonmuutokseen liittyviin riskeihin.

**Viestinnän ja
vuorovaikutuksen
yhteiset sidosryhmät ja
yleisöt**

Yhteiset sidosryhmät ja yleisöt

KISS2030-suunnitelma läpäisee koko yhteiskunnan, joten viestinnällä ja vuorovaikutuksella on valtavasti suunnitelman toteutuksen kannalta keskeisiä sidosryhmiä ja yleisöjä. Eri sidosryhmillä on erilaiset roolit sopeutumisen viestinnän ja vuorovaikutuksen kokonaisuudessa. Teemakohtaiset sidosryhmät on lueteltu teemakorteissa.

Tiedon tuottajia ovat mm. tutkimus- ja asiantuntijaorganisaatiot, kuten Suomen ympäristökeskus, Ilmatieteen laitos, Luonnonvarakeskus ja muut tutkimuslaitokset. Erilaisten yhteisöjen, ammattiryhmien ja ruohonjuuritason tieto on oleellista sopeutumisessa. Välittäjillä ja tuottajilla on tärkeä rooli sen kokoamisessa. Valtionhallinnon toimijat vastaavat kansallisen sopeutumistyön koordinaatiosta ja tuottavat tietoa ohjaavista linjauksista ja toimenpiteistä.

Tiedonvälittäjät auttavat levittämään ja soveltamaan sopeutumiseen liittyvää tietoa eri yleisöille. Näitä ovat esimerkiksi maakuntaliitot, hyvinvointialueet, kunnat ja kaupungit. Ne viestivät ja edistävät vuorovaikutusta alue- ja paikallistasolla sekä omilla toimialoillaan. Myös kansallisjärjestöt, ammatti- ja toimialaliitot, oppilaitokset ja muut yhteisöt toimivat tiedonvälittäjinä. He kutsuvat omia sidosryhmiään mukaan sopeutumistyöhön.

Tiedon käyttäjiä ovat sellaiset sidosryhmät, jotka soveltavat ja hyödyntävät sopeutumistietoa omassa toiminnassaan ja päätöksenteossaan. Näihin kuuluvat yritykset ja elinkeinoelämä (erityisesti energia-, teollisuus-, maatalous-, vesihuolto- ja infrastruktuurialat) sekä kuntien ja alueiden päättäjät. Myös kansalaiset, yhteisöt ja kansallisen tason päättäjät kuuluvat tiedon käyttäjiin. He soveltavat sopeutumisen tietoa omissa ratkaisuihinsa ja valinnoissaan. Kansainväliset ja EU-tason yhteistyökumppanit puolestaan tukevat tiedon käyttöä ja kehittämistä rajat ylittävissä kysymyksissä.

**Viestinnän ja
vuorovaikutuksen
yhteiset kanavat ja
verkostot**

Yhteiset kanavat ja verkostot

KISS2030-suunnitelman toimeenpanon viestintä edellyttää sektori- ja teemakohtaisia viestinnän kanavia ja toimenpiteitä. Ilmasto-opas.fi -verkkosivusto on sopeutumistiedon ja sopeutumisen hyvien käytäntöjen keskeisin viestintäkanava.

Tietoa viestinnästä ja vuorovaikutuksesta vaihdetaan erilaisissa verkostoissa. Työn kannalta tärkeitä verkostoja ovat mm. sopeutumisen missioverkosto ja valtionhallinnon ilmastoviestinnän koordinaatioryhmä (ILVO) Eri teemoissa on lisäksi omat toimivat verkostonsa.

Ajankohtaista tietoa välitetään lisäksi Ilmastonmuutos haltuun -uutiskirjeen avulla, jota kootaan KISS2030 toimeenpanoryhmän puitteissa ja toimitetaan MMM:ssä.

Ilmastonmuutokseen sopeutumisen pääviestit

Ilmastomuutokseen sopeutumisen pääviestit

Varaudumme ilmastomuutoksen vaikutuksiin tänään, jotta arkemme on hyvää, toimivaa ja turvallista myös muuttuvissa oloissa.

Kun ennakoimme ilmastomuutoksen aiheuttamia riskejä ja teemme sopeutumistoimia, vähennämme tulevaisuuden vahinkoja ja kustannuksia.

Sopeutumalla ilmastomuutokseen suojelemme hyvinvointiamme ja terveyttämme sekä turvaamme myös luonnon sopeutumista muuttuviin olosuhteisiin.

**Teemakohtaiset
viestit, toimenpiteet
ja kanavat**

Näin käytät teemakortteja viestinnän suunnittelussa ja toteutuksessa

Teemakortit ovat sopeutumisen viestinnän apuväline. Monet tahot viestivät sopeutumisen teemoista osana omaa viestintäänsä. Teemakortit tukevat viestinnän ja vuorovaikutuksen suunnittelua. Lisäksi ne auttavat varmistamaan, että viestinnän sisältö tukee teeman tavoitteita ja että viesti pysyy selkeänä ja yhdenmukaisena eri toimijoiden välillä.

Teemakorttien tavoitteena on vahvistaa ja yhtenäistää KISS2030-suunnitelman kokonaisuuden viestintää ja varmistaa, että eri tahojen viestit tukevat toisiaan ja vievät sopeutumistyötä eteenpäin.

Kortit tarjoavat nopean tavan hahmottaa kunkin sopeutumisteeman ytimen: ketkä ovat tärkeimmät yleisöt, mitä halutaan viestiä ja mitkä kanavat ja foorumit ovat kussakin teemassa keskeisiä. Voit hyödyntää kortteja suunnittelit sitten omaa asiantuntijaviestintääsi, organisaatiosi viestintää tai teeman viestintää ja vuorovaikutusta yhdessä naapuriorganisaation kollegojen kanssa.

- Kansallisen tason strateginen suunnittelu ja ennakointi
- Kokonaisturvallisuus ja yleinen huoltovarmuustyö
- Ruoka- ja ravitsemusturva
- Infrastrukturi: liikenne, viestintä, vesihuolto
- Infrastrukturi: energia ja teollisuus
- Rakennettu ympäristö
- Uusiutuvien luonnonvarojen käyttö ja hoito, luonnon monimuotoisuus, luontopohjaiset ratkaisut sekä kuivuusriskien hallinta
- Terveysten suojeleminen ja edistäminen
- Kulttuuriperintö ja -ympäristö
- Alue- ja kuntatason ilmatoriskien hallinta

Viestinnän ja vuorovaikutuksen suunnitelmassa keskitytään seuraaviin teemoihin

Kansallisen tason strateginen suunnittelu ja ennakointi

Miten viestintä ja vuorovaikutus tukee teeman toimeenpanoa?

Viestintä vahvistaa sopeutumissuunnitelman toteutuksesta vastaavien (ministeriöt, tutkimuslaitokset, viranomaiset) yhteistä ymmärrystä ilmastonmuutoksen vaikutuksista ja ennakkoinnin merkityksestä. Kokoavan viestinnän avulla varmistetaan, että sopeutumistyö sisältyy strategiseen suunnitteluun ja päätöksentekoon. Vuorovaikutuksen keinot, kuten kuulemiset, sidosryhmätyöpajat ja yhteiset ennakkointifoorumit, ovat yhteisen sopeutumiseen liittyvän keskustelun ja tiedonvaihdon paikkoja ministeriöiden, hallinnonalojen ja muiden sidosryhmien kesken. Vuorovaikutus lisää läpinäkyvyyttä, sitoutumista ja tuo eri alojen ja ihmisryhmien näkökulmat mukaan suunnitelman toimeenpanoon.

Ketkä vastaavat viestinnästä ja vuorovaikutuksesta?

Maa- ja metsätalousministeriö, kaikki ministeriöt vastuualueidensa mukaisesti yhteistyössä tulohajattavien virastojen kanssa.

Ketkä olennaisia sidosryhmiä:

Valtionhallinnon ministeriöt
Tutkimus- ja tiedeinstituutiot
Huoltovarmuusorganisaatio ja huoltovarmuuden poolit
Päättäjät ja viranomaiset

Pääviestit:

Ilmastonmuutoksen vaikutukset ulottuvat turvallisuuteen, terveyteen, luontoon ja talouteen. Niihin varautuminen edellyttää yhteistä tahtoa ja tiivistä yhteistyötä.

Ennakkoinnilla ja yhteistyöllä varmistetaan, että yhteiskunta kestää ilmastonmuutoksen vaikutukset.

Kanavat:

Ministeriöiden tiedotteet ja julkaisut, sidosryhmätilaisuudet, työpajat ja kuulemiset, hallinnonalakohtaiset sopeutumisen verkostot, Kampusviestintä valtioneuvoston sisäiseen tiedonvälitykseen, yhteistyö ilmastoviestinnän ohjausryhmän kanssa, Ilmasto-opas.fi-sivusto

Kokonaisturvallisuus ja yleinen huoltovarmuustyö

Miten viestintä ja vuorovaikutus tukee teeman toimeenpanoa?

Viestintä tekee näkyväksi sen, että ilmastonmuutos ei ole vain ympäristö- tai “luontoteema”, vaan se vaikuttaa turvallisuuteen, huoltovarmuuteen ja yhteiskunnan toimivuuteen ja kriisinkestävyyteen. Viestinnän avulla nostetaan esiin sitä, että ilmastonmuutokseen varautuminen kuuluu jokapäiväiseen huoltovarmuustyöhön. Vuorovaikutus turvallisuus- ja huoltovarmuusalueella (viranomaisten, elinkeinoelämän, kriittisten toimintojen ylläpitäjien) edesauttaa yhteisten uhkien ja riskien tunnistamista, tiedon jakamista sekä varautumissuunnitelmien yhteensovittamista.

Ketkä vastaavat viestinnästä ja vuorovaikutuksesta?

Työ- ja elinkeinoministeriö (koordinointi huoltovarmuuden tavoitepäättöksen uudistuksessa), Huoltovarmuuskeskus, kaikki ministeriöt ja huoltovarmuuden kannalta keskeiset viranomaiset, Turvallisuuskomitea

Ketkä olennaisia sidosryhmiä:

Huoltovarmuuskeskus
Alueelliset varautumisverkostot, huoltovarmuuspoolit
Huoltovarmuuskriittiset yritykset
SPEK
Varautumiseen keskittyneet järjestöt
Tutkimuslaitokset

Pääviestit:

Ilmastonmuutoksen riskeihin varautuminen on osa kansallista turvallisuus- ja huoltovarmuustyötä ja yhteiskunnan kriisinkestävyyttä.

Kanavat:

Huoltovarmuuspoolit ja alueverkostot
Alueelliset ja valtakunnalliset maanpuolustuskurssit
Kampanjat ja koulutukset (esim. 72 tunnin varautumiskampanjat)
Viranomaisten varautumisfooromit ja kriisiharjoitukset
Mediaviestintä kriisitilanteista
Ilmasto-opas.fi-sivusto

Ruoka- ja ravitsemusturva

Miten viestintä ja vuorovaikutus tukee teeman toimeenpanoa?

Viestintä auttaa selkeyttämään, miten ilmastonmuutos vaikuttaa ruokaketjuun viljelystä elintarvikkeiden jakeluun, ja miksi sopeutuminen on välttämätöntä ruoka- ja ravitsemusturvan ja huoltovarmuuden kannalta. Vuorovaikutus viljelijöiden, neuvojen, elintarvikealan yritysten ja jakeluketjun muiden toimijoiden kanssa luo mahdollisuuden jakaa tietoa ja luoda jaettua ymmärrystä ilmastonmuutoksen paikallisista vaikutuksista, sopeutumisen keinoista ja parhaista käytännöistä. Näin toimenpiteet voidaan kohdentaa paremmin ja toteuttaa tehokkaammin.

Ketkä vastaavat viestinnästä ja vuorovaikutuksesta?

Maa- ja metsätalousministeriö ja hallinnonalan organisaatiot, tutkimuslaitokset, työ- ja elinkeinoministeriö yhteistyössä Huoltovarmuuskeskuksen kanssa, sosiaali- ja terveysministeriö sekä hallinnonalan organisaatiot

Ketkä olennaisia sidosryhmiä:

Luonnonvarakeskus (Luke), Ruokavirasto
Maatalousalan toimijat: viljelijät, neuvijat, elintarvikealan yritykset
Jakeluketjut ja logistiikka
Ministeriöt (mm. MMM, TEM)
elinvoimakeskukset

Pääviestit:

Ilmastonmuutokseen varautumisen toimilla varmistetaan, että kotimaista ruokaa on saatavilla tulevaisuudessakin. Sopeutumistoimilla turvataan myös tuontituotteiden sujuvat logistiikka- ja jakeluketjut.

Kanavat:

Tapahtumat, seminaarit ja neuvontaverkostot
Maaseutuverkosto ja AgriHub
Ilmasto-opas.fi-sivusto

Infrastruktuuri: liikenne, viestintä ja vesihuolto

Miten viestintä ja vuorovaikutus tukee teeman toimeenpanoa?

Viestintä auttaa konkretisoimaan ilmastonmuutoksen riskit infralle ja luomaan yhteistä käsitystä siitä, miksi sopeutumistoimia tarvitaan jo nyt eikä vasta tulevaisuudessa. Vuorovaikutus kuntien, viranomaisten ja palveluntuottajien välillä, kuten esimerkiksi tiedonvaihto hulevesien hallinnasta, tulvariskeistä ja liikenneväylien kestävyydestä, luo pohjaa yhteisille ratkaisuille.

Ketkä vastaavat viestinnästä ja vuorovaikutuksesta?

Liikenne ja viestintä: Liikenne- ja viestintäministeriö yhdessä hallinnonalan virastojen kanssa

Vesihuolto: Maa- ja metsätalousministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, ympäristöministeriö ja hallinnonalojen organisaatiot, yhteistyössä kuntien ja vesilaitosten kanssa

Ketkä olennaisia sidosryhmiä:

Väylävirasto, elinvoimakeskukset, kunnat ja vesilaitokset
Palveluntuottajat, urakoitsijat, vesiosuuskunnat

Kanavat:

Seminaarit, kuten vesihuolto- ja ympäristöpäivät sekä muut tapahtumat
Uutiskirjeet ja palveluntuottajaohjeistukset
Vesi.fi-palvelu ja sen työkalut (esim. Vilso)
Julkaisut ja koulutusmateriaalit, ohjeet urakoitsijoille
Ilmasto-opas.fi-sivusto

Pääviestit:

Suurin osa infrastamme on rakennettu menneeseen ilmastoon. Infran suunnittelussa, rakentamisessa ja kunnossapidossa tulee huomioida nykyiset ja tulevat olosuhteet.

Vesi, liikenne ja viestintä muodostavat yhteiskunnan hermoverkon, jonka toiminta on turvattava myös muuttuvassa ilmastossa.

Infrastruktuuri: energia, teollisuus ja elinkeinoelämä

Miten viestintä ja vuorovaikutus tukee teeman toimeenpanoa?

Viestintä tukee ymmärrystä, että sopeutuminen ei ole pelkkää riski- tai sääntelykeskustelua, vaan osa yritysten kestävästä liiketoimintaa ja riskienhallintaa. Vuorovaikutus yritysverkostoissa mahdollistaa tiedon jakamisen uusista ratkaisuista ja teknologioista, jotka parantavat energiajärjestelmien kestävyyttä. Keskeistä on, että toimijoilla on ajantasainen tilannekuva ilmastonmuutoksen vaikutuksista sekä keinoja niihin vastaamiseksi. Viestinnän tavoitteena on lisätä tietoisuutta ilmastoriskien hallinnasta sekä edistää toimintaympäristön muuttumiseen liittyvien liiketoimintamahdollisuuksien tunnistamista ja hyödyntämistä

Ketkä vastaavat viestinnästä ja vuorovaikutuksesta?

Työ ja elinkeinoministeriö, valtionhallinnon energia- ja ilmastopolitiikan yhdysverkko, yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa, maa- ja metsätalousministeriö, muut ministeriöt, yhteistyössä Business Finlandin ja muiden toimijoiden kanssa

Ketkä olennaisia sidosryhmiä:

Business Finland, Elinkeinoelämän keskusliitto (EK) sekä Energiateollisuus ry ja muut toimialaliitot
Työntekijöiden keskusjärjestöt
Yritykset ja energiatoimijat, kuten Fingrid
Teollisuuden toimialajärjestöt ja yritysverkostot

Pääviestit:

Ilmastonmuutokseen varautuminen on kestävä liiketoiminnan edellytys. Ennakoimalla riskejä tuetaan myös kilpailukykyä jatkuvasti muuttuvassa maailmassa.

Kanavat:

Tilaisuudet ja tapahtumat, julkaisut, tiedotteet

Rakennettu ympäristö

Miten viestintä ja vuorovaikutus tukee teeman toimeenpanoa?

Sopeutumisen hyötyjä rakennetussa ympäristössä tuodaan esiin konkretiaa korostavalla viestinnällä: kun rakenteita huolletaan ja kehitetään ajoissa, vältetään vahinkoja ja kustannuksia. Vuorovaikutus rakentamisen eri ammattilaisten ja liittojen välillä auttaa levittämään tietoa uusista rakennusmääräyksistä ja hyvistä käytännöistä.

Ketkä vastaavat viestinnästä ja vuorovaikutuksesta?

Ympäristöministeriö ja maa- ja metsätalousministeriö yhteistyössä muiden ministeriöiden ja keskeisten toimijoiden kanssa, tutkimuslaitokset, Suomen ympäristökeskus, Ilmatieteen laitos

Ketkä olennaisia sidosryhmiä:

Maakunnat, kunnat
Kaavoittajat
Maanomistajat
Taloyhtiöt ja isännöitsijät
Omakotiliitto, isännöintiliitto
Rakennuttajat ja niitä edustavat liitot
Asukasyhdistykset ja vakuutusyhtiöt
Elinvoimakeskukset, Lupa- ja valvontavirasto

Pääviestit:

Pitämällä huolta rakennetun ympäristön kunnosta ja toimivuudesta ennaltaehkäisemme myös tulevia haittoja ja kustannuksia.

Kanavat:

Verkkokurssit taloyhtiöiden hallituksille
Hulevesiopas

Uusiutuvien luonnonvarojen käyttö ja hoito, luonnon monimuotoisuus, luontopohjaiset ratkaisut sekä kuivuusriskien hallinta

Miten viestintä ja vuorovaikutus tukee teeman toimeenpanoa?

Viestintä luo ymmärrystä ja konkretisoi sitä, että monimuotoinen luonto on kriisinkestävämpi. Vahvistamalla luonnon ja luonnonvarojen sopeutumista muuttuviin olosuhteisiin huolehdimme myös tulevien sukupolvien mahdollisuuksista nauttia metsistä, puhtaasta vedestä ja kotimaisesta ruoasta. Luontopohjaiset ratkaisut ovat monihyötyisiä.

Ketkä vastaavat viestinnästä ja vuorovaikutuksesta?

Maa- ja metsätalousministeriö, ympäristöministeriö, sisäministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, Suomen metsäkeskus, Metsähallitus, Suomen ympäristökeskus, Luonnonvarakeskus, yliopistot, luontopaneeli, aluehallinto, Väylävirasto, yhteistyössä Kuntaliiton kanssa, Tulvakeskus

Ketkä olennaisia sidosryhmiä:

MTK, SLC,
Ruokavirasto
Tapio Oy
Elinvoimakeskukset, kunnat ja maakuntaliitot
Metsänomistajat
Metsätalousyritykset
Maatalousyrittäjät
Oppilaitokset
Maatalousneuvojat

Pääviestit:

Luonto on paras liittolainen ilmaston muuttuessa. Monimuotoisia ekosysteemejä pitää suojella, sillä ne kestävän kriisejä paremmin.

Kanavat:

Alan lehdet (esim. Metsälehti, Maaseudun Tulevaisuus) ja maakuntalehdet
Podcastit
Verkkopalvelut (esim. AgriHub, Hiilestä kiinni -verkosto)
Pellonpiennarpäivät ja koulutustilaisuudet
Vertaisverkot ja alueelliset hankefoorumit

Terveyden suojelu ja edistäminen

Miten viestintä ja vuorovaikutus tukee teeman toimeenpanoa?

Ilmastomuutos vaikuttaa terveyteen monin eri tavoin. Vaikutukset ovat erityisen vakavia monien haavoittuvien ihmisryhmien, kuten ikääntyneiden ja lasten, kohdalla. Viestinnän avulla luodaan ymmärrystä ja motivoidaan toimimaan ja varautumaan esimerkiksi helle-, tulva- ja vesihuoltoriskeihin. Vuorovaikutus ympäristöterveydenhuollon toimijoiden, hyvinvointialueiden, kuntien, yksityisten palveluntuottajien ja kansalaisjärjestöjen välillä luo yhteistä ymmärrystä siitä, millaisia haavoittuvuuksia eri ryhmillä on, miten varautumista toteutetaan alueilla ja miten viestintä tavoittaa haavoittuvat ryhmät.

Ketkä vastaavat viestinnästä ja vuorovaikutuksesta?

Sosiaali- ja terveysministeriö, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, Työterveyslaitos, ympäristöministeriö, muut keskeiset ministeriöt, yhteistyössä eri toimijoiden, ml. kansalaisjärjestöt kanssa, hyvinvointialueet, kunnat, Ruokavirasto,

Ketkä olennaisia sidosryhmiä:

Hyvinvointialueet, kunnat
Sote-ammattilaiset, hoiva-alan toimijat
Erityisesti haavoittuvien ryhmien järjestöt ja palveluntuottajat
Sote-alan järjestöt ja varautumisjärjestöt
Lupa- ja valvontavirasto
STUK

Pääviestit:

Ilmastomuutos vaikuttaa ihmisten ja eläinten terveyteen monin eri tavoin. Jotta myös inhimilliset haitat voidaan välttää, vaikutuksiin on tärkeää varautua ennalta. On huolehdittava myös sosiaali- ja terveydenhuollon toimintakyvystä muuttuvassa ilmastossa.

Kanavat:

Sote-alan tapahtumat
Julkaisut ja raportit
Tiedotteet

Kulttuuriperintö ja -ympäristö

Miten viestintä ja vuorovaikutus tukee teeman toimeenpanoa?

Viestintä lisää tietoisuutta siitä, miten ilmastonmuutos vaikuttaa kulttuuriperintöön ja miksi sen suojeleminen on osa sopeutumistyötä. Vuorovaikutus museoiden, kuntien ja tutkimuslaitosten kesken tukee osaamisen kehittämistä ja tiedon jakamista (esim. materiaalien kestävyys, säilytysratkaisut).

Ketkä vastaavat viestinnästä ja vuorovaikutuksesta?

Päävastuu kulttuuriperinnön osalta on valtiolla opetus- ja kulttuuriministeriöllä, Museovirasto ja muilla virastoilla sekä kulttuuriympäristön osalta ympäristöministeriö. Toimeenpano yhteistyössä maa- ja metsätalousministeriö, Metsähallituksen Luontopalvelut, Senaatti-kiinteistöt sekä muut toimijat.

Ketkä olennaisia sidosryhmiä:

Kaupunginmuseot
Kotiseutumuseot
Alueelliset vastuumuseot
Kulttuuri- ja museoalan liitot
Säätiöt
Saamelaiskäräjät, Saamelainen ilmastoneuvosto, Siida elinvoimakeskukset

Pääviestit:

Ilmastonmuutokseen varautuminen on myös kulttuuriperinnön suojelemista. Turvaamme juuremme, identiteettimme ja yhteisen historian tuleville sukupolville.

Kanavat:

Ministeriöiden ja virastojen kanavat, alan tapahtumat ja julkaisut

Alue- ja kuntatason ilmatoriskien hallinta

Miten viestintä ja vuorovaikutus tukee teeman toimeenpanoa?

Viestintä auttaa tuomaan esiin sen, että ilmatoriskit vaihtelevat alueellisesti ja että jokaisella kunnalla ja alueella on oma roolinsa niiden hallinnassa. Vuorovaikutus kuntien ja aluehallinnon välillä vahvistaa yhteisen tiedon jakamista ja tukee sopeutumisen sisällyttämistä kaavoitukseen, palvelurakenteisiin ja päätöksentekoon.

Ketkä vastaavat viestinnästä ja vuorovaikutuksesta?

Maa- ja metsätalousministeriö, ympäristöministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, sisäministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, valtiovarainministeriö, elinvoimakeskukset, yhteistyössä Kuntaliiton, maakuntien liittojen ja muiden toimijoiden kuten tutkimuslaitosten kanssa, kunnat ja hyvinvointialueet

Ketkä olennaisia sidosryhmiä:

Kuntapäättäjät, kaavoittajat, tekninen ja sivistystoimi
Oman alueen metsänhoitoyhdistykset
Paikalliset järjestöt ja yhdistykset, kuten asukasyhdistykset
Maanomistajat
Oppilaitokset ja ammattikorkeakoulut (alueellinen osaamisen kehittäminen)
Media ja välittäjäorganisaatiot (maakuntalehdet, radiot)

Pääviestit:

Ilmastomuutokseen sopeutuminen alkaa omalta alueelta. Päätökset, jotka tehdään tänään kunnissa ja alueilla, määrittävät huomisen turvallisuuden.

Kanavat:

Alueelliset ilmastotilaisuudet ja neuvottelupäivät
Maakuntien ilmastoverkostot ja yhteistyöryhmät
Kuntaliiton sähköpostilistat ja LinkedIn-verkostot
Paikalliset tapahtumat ja järjestöyhteistyö (Martat, kyläillat, tupailat)
Maakuntalehdet ja radiokanavat (suuri yleisö)